

Barcelona 10 de Febrer de 1898

SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

—¿Dius que m' estimas? ¿Y que?
¡Ignocent, deixa que riga!
Pagam un sopá y café,
que l' amor ja es cosa antiga.

DE DIJOUS A DIJOUS

— CRÓNICA DIALOGADA —

Homre, tu que també escrius ¿sabs qu' he reparat d' un quant temps ensá?
—Com á escriure, jo, no mes escrich á la familia...; pero ¿qu' es lo que has reparat? No sé que vols dir.

—Vull dir que sembla que ha ressucitat aquella satelera de publicar tomets de versos y fer pessas y fundar setmanaris.

—Ja! ¿Y no endevinas per qué, á pesar de no vendre's 'ls tomets, ni donar gayre las pessas, ni 'ls setmanaris tenir vida?...

—Precisament per lo que dius es perque no comprench com ha tornat á reviure aqueixa manía.

—Aviat es entés: quant mes regna la prosa, mes empenyo té la poesia en ferli la contra; quan mes dramática es la situació, mes comedia fem; quanta mes privació de xerrar, mes taleya á escriure.

—Y com mes *sumuts* 'ls espanyols, mes inspirats estém ¿oy?

—*Ecco*. Estigas seguríssim de que si tot no anés tan malament, 'l moviment literari fora mort; perque la Literatura aquí á Espanya es l' últim recurs.

—Potser sí que tens rahó. May com ara, d' ensá que las guerras y la política 'ns tenen que ni trobém 'l consonant de poguer anar tirant,

s' havia produhit tant *gènero xich*, obrant de lleuger, ni may (d' ensá que 'ns hem tornat tan *realistas*) havia anat tan en boga aqueix lirisme de ratllas curtas á peseta 'l tomo.

—Y que 'ls autors dels tomets que van eixint, anirán lluny... si no s' aturan, y demostren una abnegació sublim al cautivar tan bé la Literatura, en un ó altre sistema, sense gloria ni profit, perque ningú 'ls llegeix. ¡Altres mals-de-cap tenen la gent, que llegir versos!

—Ja ho pots torná' á dir, desgraciadament.

**

—Sembla que 'ls peixos grossos s' han recordat dels petits, ab motiu d' aquells ayguats.

—Crech que si que han socorregut de debó 's llobarros de ciutat á n' als xanguets dels pobles inundats.

—Com que 'ls llussos de la Cort s' varen escorre de la manera mes... oficial que 't deya.

—Pero ¿vols dir que n' hi haurá prou ab lo que 'ls donarán á n' als perjudicats pera que no hagin d' aná á captar?

—Diuen que quan tornin á sortirse de mare, 'ls acabarán de fé' 'l compte.

**

—¿No 't va caure pas cap test á sobre, ni cap persiana, ni cap barreta de cortina de balcó, l' altra nit d' aquell ventot?

—No, gracias á Deu; perque en temps de vent com aquell, no passo may per cap carré.

—¿Donchs, per ahont passas, pe 'ls terrats?

—No, per las clavegueras: es l' únich pas segú per no rompre 's la crisma.

—Ja hi ha pena de la vida en aquet Barce'ona quan bufan fort 'ls de dalt!

—Pregúntaho á n' aquell pobre senyor que passava pe 'l carrer Ample, que hi va quedar clavat com un fanal.

**

—No 't vaig pas veure al Liceo pe 'l ball de la Candelera.

—Com que ja la ballo prou magre, sabs, no vull ballarli mes.

—Creu que hi havia animació de debó y máscaras en gran y 's va fer molta *xerinola*.

—Litxós de tu qu' encare tens humor...

—Mes que diners. Ja veurás, jo penso al revés de tu: com que no puch ballarla mes prima, ballo ab la mes grossa que trobo en 'ls corredors, y l' una cosa 'm compensa l' altra.

—Bé, sí; tu deus dir: som al ball y hem ide ballar... ¿Y la concurrencia femenina, com cad' any?

—Abundavan moltes donas de l' *agregació*.

**

—S veu que la Comissió organitzadora del Carnaval, eixirá ab la seva, segons 'l programa dels festeigs que anuncia.

—Tindrà la sort d' haver ensopegat un any molt á propòsit per' aixó.

—¿Per qué? Jo crech que may havia estat la gent menos disposta á fer broma que ara.

—Es veritat; pero en cambi, som en lo millor temps pera disfressas políticas, ara qu' estém en vigílias d' eleccions: serà qüestió de taparse la cara molts candidats.

—Y la major part dels que anirán á votar també.

**

—M' creya que ja estava á punt de quedar llesta la guerra de Cuba.

—Oh, sí! No mes falta que s' acabi.

—¡Ay, carat! Com que encare la setmana passada va haverhi embarch de tropas.

—Es que ja s' ha agafat per vici. No 'n fassi cas. Aixís que no quedi cap insurrecte, y s' acabin 'ls soldats y á n' als vankées 'ls doni la gana, ja podrém cantar un altre *Te-Deum*.

—Encare no sé com té vergonya de dirho.

**

—Aqueix di xós *Silenci* de 'n Gual, ha fet mes soroll que un sach de nous.

—Chist! No diguis .es, sinó Mossén Oriol t' excomunicará; perqu' es un drama 'l tal *Silenci*, que per lo mateix qu' es silenciós, no admet rahóns.

—Muixoni, donchs; pero trobo que per ser *Silenci*, no se n' ha fet gayre, y per lo tant, es un silenci mentida...

—Calla 't dich; chitón; que si 't sent l' Adriá...

PEPET DEL CARRIL.

La "bronea" dels estudiants

La joventut escolar de la gran patria espanyola, acaba de demostrar que... pot anar tota sola!..

Y no per sabiduria, ni per amor al progrés sino per... baladreria ab vistas al retrocés!

Tot un senyor catedràtic de la terra de 'ls melóns, tenia 'l gust poch simpàtic d' encloure sas afeccions entre toreros y banyas...

tant, que l' aula va tancar y correu las Espanyas per la compra de bestiar, puig donantse una funció en lo *torín* de Valencia ¡ningú millor qu' un doctó' per triá bous, á concienzial...

Aixó, si be s' examina no es propi d' homes de pes y d' aixó la Medicina no pot esperarne res.

Pero en cambi, considero qu' es acció de bona mena per un Galeno .. *torero*, ó un Hipócrates... ab trena.

Mes, fillets, vingué 'l Ministre que 's cuyda del ram aquet, y ¡pam! ab la ploma en *ristre*, va conjuminá un decret

abont, del cárrech de Rectó' que 'l sabi ab *qua* tenia, li exigeix la dimissió... ¡baix pena de cessantia!

Mes gran Deu!... ¿Dimissió has dit? Los deixeples del.. *torero* quan se 'l veuhen dimitit, agafan tal desespero

que, aixordant la facultat, van 'ls *textos* de revés, y acordan... ¡que ben pensat!

¡no assistir á classe, mes!

¡Y la cosa no s' atura! Los estudiants de la Cort, troban excessiva y dura la dimissió del Rector...

Un periódich 'ls critica ab cert tó... massa expressiu y ells' sense pensar' hi mica lo creman... de viu en viu!

Els dels periódich, s' hi exaltan y apretan un xiquet mes y ells, llavors, la impremta assaltan tot cridant:—¡Mori 'l Progrés!

L' element estudiantil d' altrás varias capitals, llegint lo periódich *vil* peta de dents... y caixals.

Y á Salamanca y Granada 'ls aprenents de la ciencia, alsan també una creuhada per ajudá als de Valencia

Resultant, qu' en la meytat de 'ls centres docents d' Espanya, las *banyas* 'ns hi han portat un bon xiquet de maranya.

Y prenent la cosa peu, las collas de setmesóns, han donat á tota veu un remat d' exclamacions,

cridant ab lo rostre encés y ab veus de pescateria cosas com «¡Mori 'l Progrés!» y «¡Mori l' Autonomía!»

Y enaltintnos de passada entre gatzara y tabola, «el Ejército y la Armada» y hasta la «Cuba Española.»

No es qu' aquets crits consideri faltats de sentit comú... ¡Deu me 'n quart!... Tinch lo criteri que cap, es inoportú!

Sols me xoca qu' un jovent tan *barbian* y tan *torero* no hagi tret fins al present

la vocació de... *guerrero*.

Tres anys fa que la nació lluyta á la desesperada y ells calladets á un recó... ¡y ab la vocació amagada!...

Es mes; fins tinch por, que 'ls tals (aixís m' ho diu la malicia) per medi de 'ls sis mil rals fugirán de la *milicia*...

Y fins molts d' ells, (si se 'm mana que digui la vritat nua), penso... que l' isla cubana tant 'ls fa cuyta com crucial...

Aixís donchs, al llensar crits qu' enclouhen dintre sa essencia, mes morts, malalts y ferits y mes lluytas sens clemencia,

si 'l que 'ls llensa, sab de sobras qu' ell está á salvo, porque si algú hi va... serán 'ls pobres que no tenen cap diné,

allavors, jo considero que 'l jovent docte d' Espanya pot tenir molt de... *torero* pro te mes de... Patró Aranya!

Es, ab tot, un bon consol que 'l jovent de Barcelona no hagi fet 'l gran bunyol d' unir-se á la gatzarona...

A n' aquí, ditxosament, la joventut escolar, s' ha cuydat senzillament del seu ofici; estudiar.

Y en las aulas catalanas los mestres son algo mes que professors... ab *persianas* ò sabis... ab *calanyés*.

Y á n' aquí, estumém la terra sens soroll, pro sease egoisme... ¡Quan doném lo crit de guerra tothom, s' hi trenca la crismal

M. RIUSECH.

A un nyebit que ha escrit un drama y me 'l ha deixat llegir

¡CREU que 'm fas quedar parat ab 'l teu atreviment! ¡no 't feva pas tan talent, ni may ho haguera somniat!

Ja 't dich jo que 'm deleytava als vespres quan lo llegia porque si son no tenia tot seguit me 'n agafava.

¿Creus que no es ré escriure un dra y un drama trágich com es! [ma? ja no necessitas res mes per agafarne fama.

Ja pots estar descansat; ja 't coneixerá mitj mon ja 'n Lope y 'n Calderón

no son res al teu costat.

Ja 'l Sol de ta *gloria* brilla com cap altre ha brillat may; ni 's parla d' Echegaray ni d' aquell *pobret* Zorrilla;

Pro, creume, concell d' amich; ab l' escriure no t' hi llensis, (ara sobre tot, no 't pensis que per enveja t' ho dich)

tots aquets que t' hi nombrat, si bé es cert que no han tingut talent tan reconegut com 'l que tu has alcansat, en cambi, han escrit *honor* ab (h) y *amor* ab sense, ab sense (z) *defensa*

y ab una (r) *furor*.

Aixó no es res, está clar, porque, es lo que tu m' has dit mes de dos cops, 'l sentit, es lo que s' ha de mirar.

Pro, creume, noy, estudia, pro estudia molt y molt aquet llibre tan... bunvol que 'n diuhen *Ortografia*.

Per ara, no escriguis res fins que n' sápigas de sobras, després... llegeix bé tas obras... y tampoch escriurás mes.

GEGANT DEL PÍ.

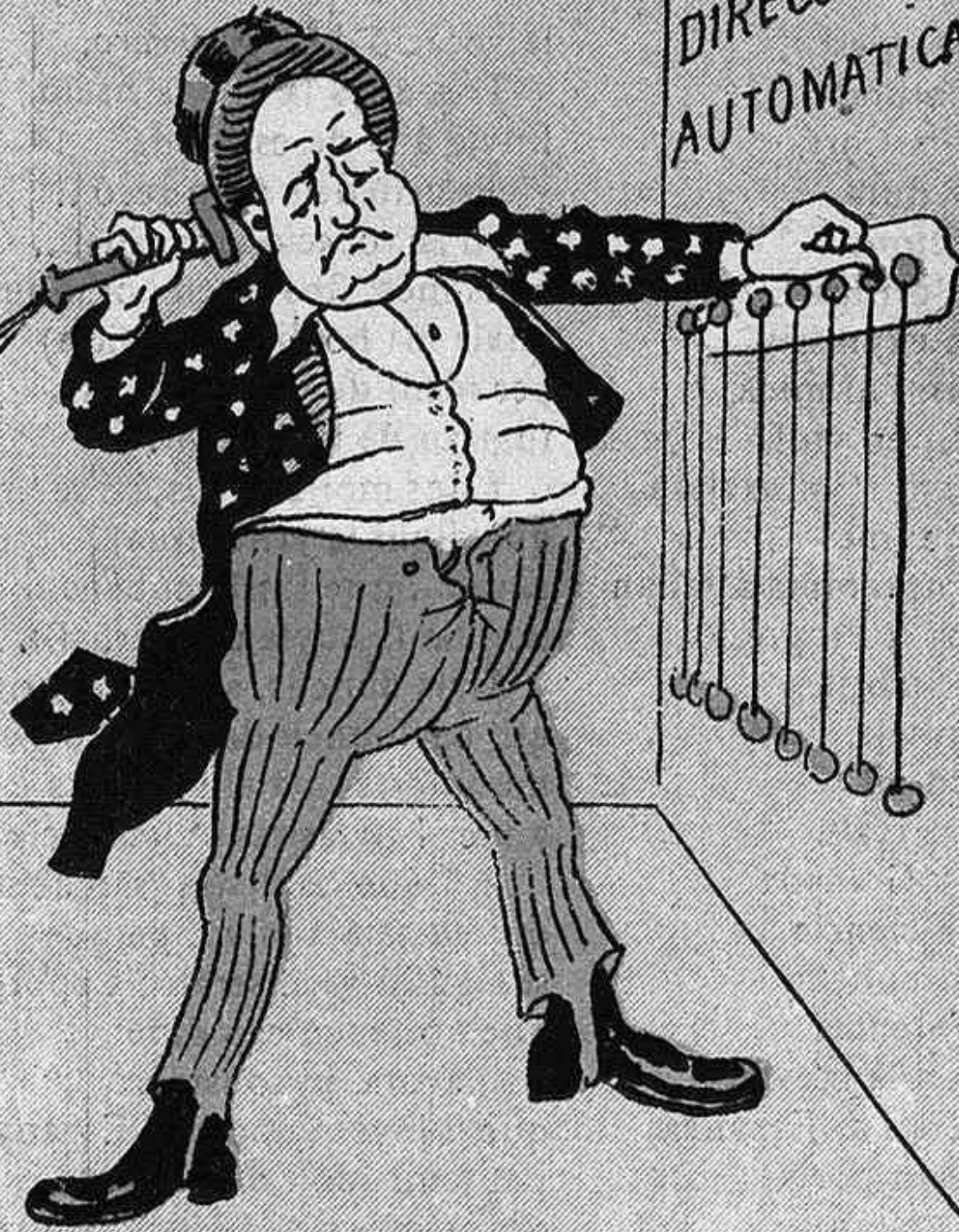

QUI JUGA AB FOGH... POT GREMARSE

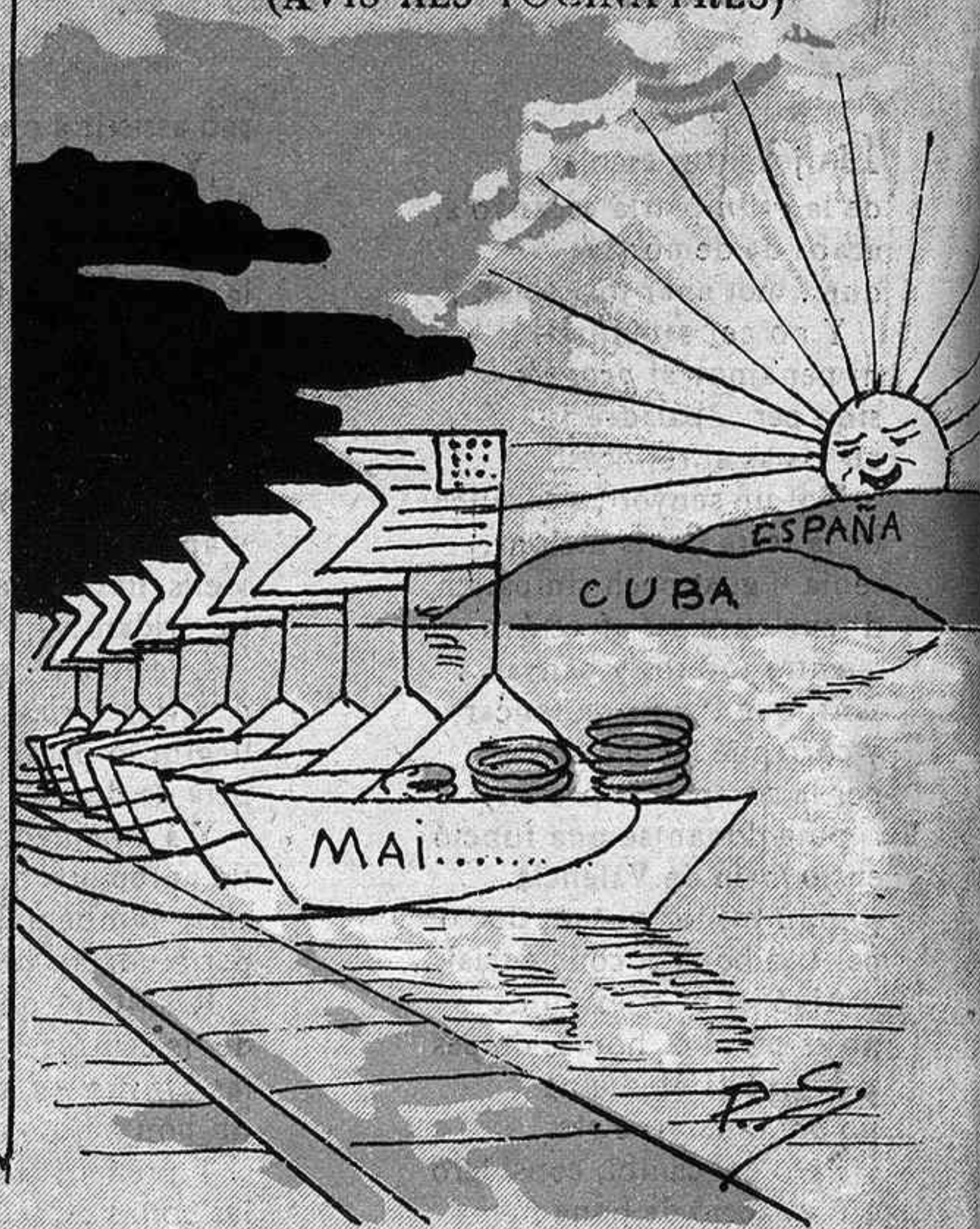
(AVIS ALS TOCINAYRES)

NOTICIAS DE CUBA

DIRECCION AUTOMATICA

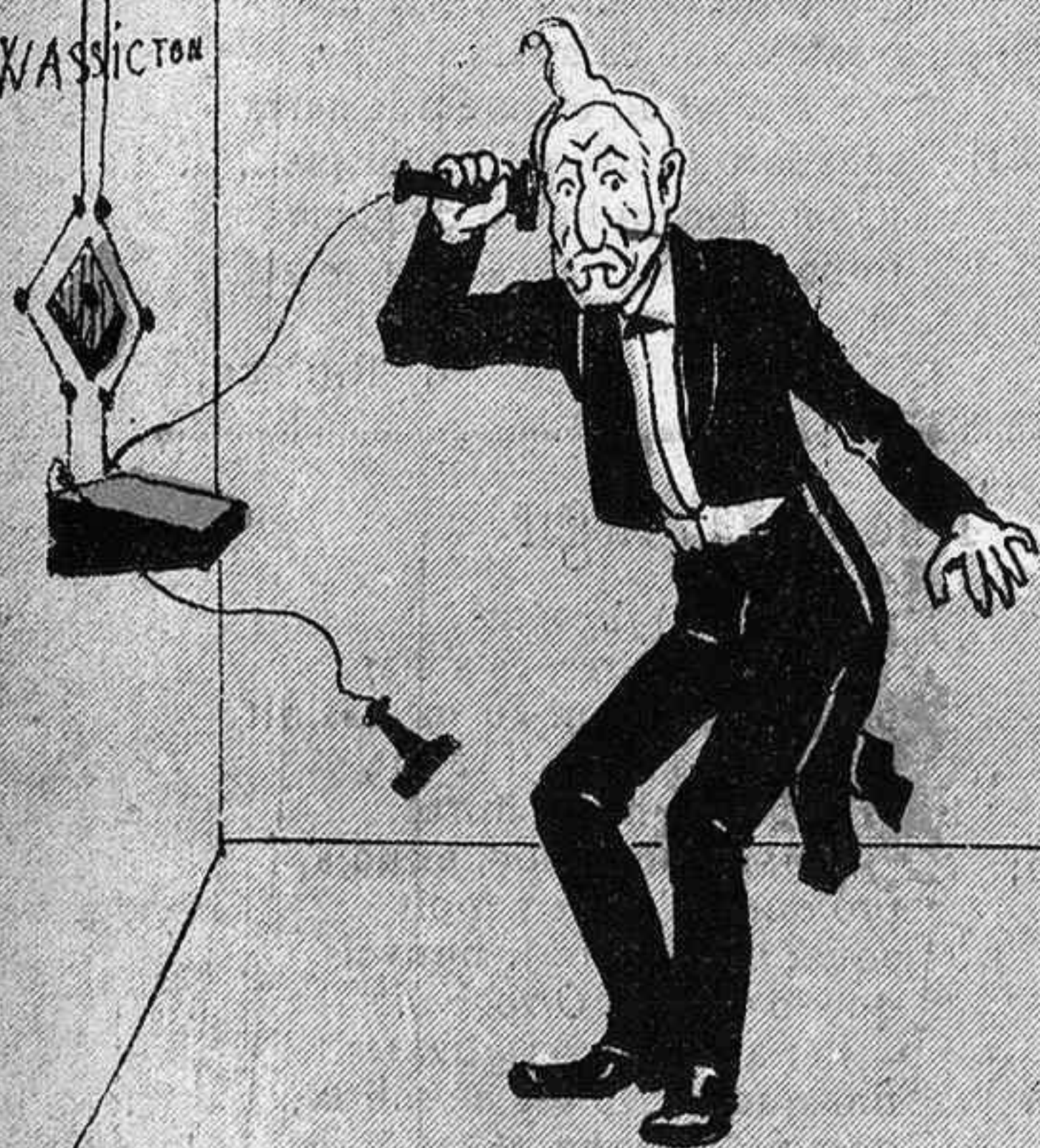

—No estich per las mitjas tintas.
 ¡L' isla, lliure ha de quedar!
 Per ara us envio un barco,
 per lo que pugui tronar.

Y al veure semblant esquadra
 tot bon espanyol somriu...
 y hasta l' encés sol d' Espanya
 se trenca de tant que riu.

NOTICIAS WASHINGTON

En Mateu reb de Whashington,
 noticias molt alarmants
 y tement una hecatombe
 aixeca á n' al cel las mans.

Pero quan la esquadra mira
 ja veu tots los mals desfets...
 y pensa: Tots aquets barcos
 serán per jugá 'ls meus nets

LA TOMASA
BALLARUGA

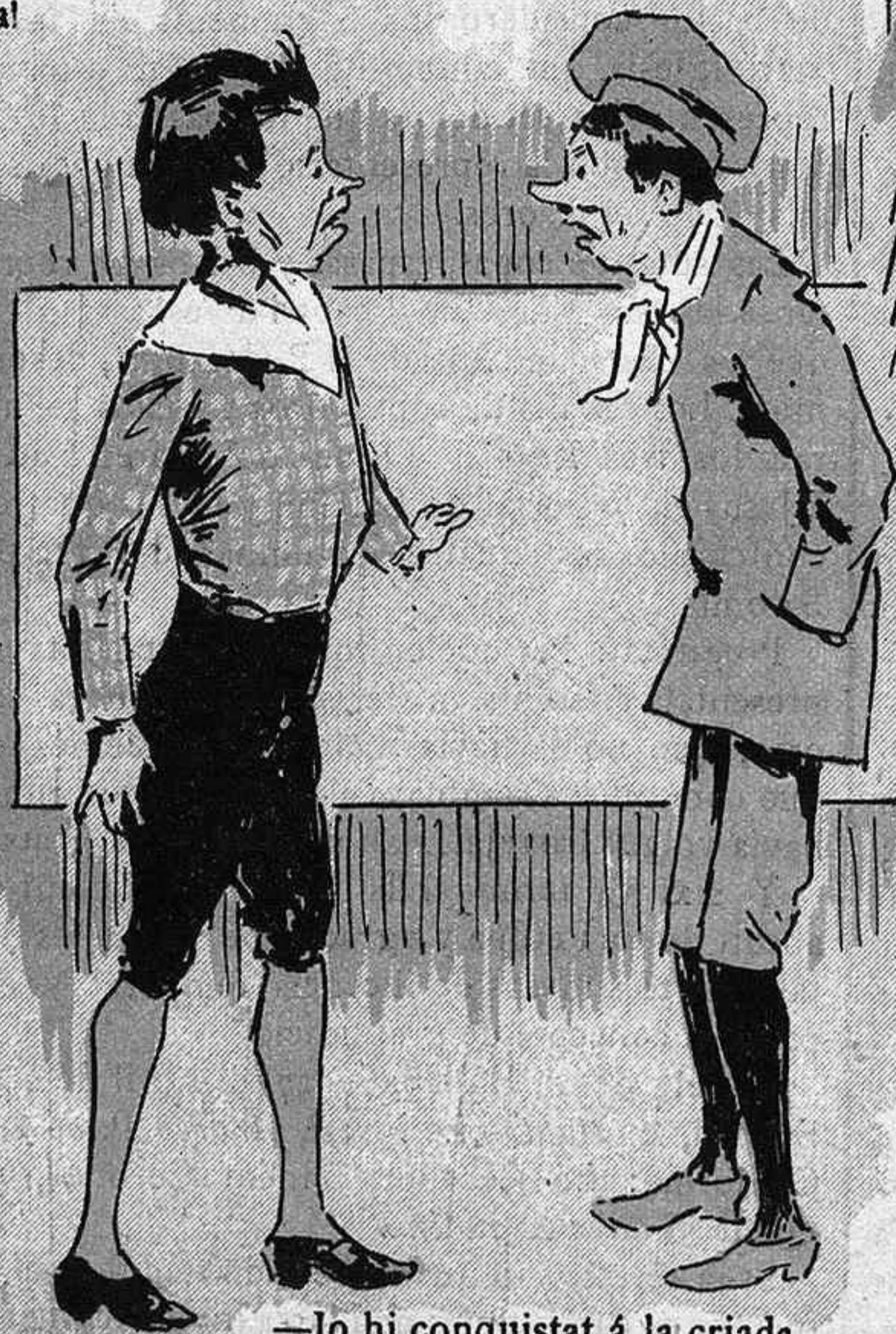

—¿Y, donchs, Quiteria, que no anéu al ball de máscaras?

—L' any passat vaig fer jurament de no tornarhi. Figúrat qu' un joye que va ballar tota la primera part ab mí, dihentme no sé quantas cosas bonicas, quan vaig treurem la careta, si no l' aguantan m' assessina.

—¿Y aixó?

—Va dir que m' assemblava á la seva dona, 'l poca solta!

—Jo hi conquistat á la criada.
—Jo á la dida, Sebastiá.
—¡Ella diu que paga 'l gasto!
—¡Ella 'l gasto pagarà!

— Jo als balls de máscaras hi vaig; porque es ahont tinch mes *salida*. Es clar: com que no 'm veuhem la cara y estich tan ben formada. ¡Y tinch aquell *maneyo* y no faig escarafalls com mes de quatre beneytas!... ;Vamos, que dona gust ballar ab mí!

FF. Llorca

CURIOSITATS

UN SOLDAT... ESPAVILAT

Diu lo ditxo que qui no té pa moltes s' en pensa. Y podria anyadirse, que qui té por de rebre, se las pensa totas. O sino, á las probas:

Varios periódichs han reproduhit durant la última quinzena, la certificació d' una causa instruida l' any 1870 contra un soldat del batalló de cassadors de Bailén, d' operacions á Cuba, anomenat Andreu Espinosa Montero. Aquet surge pe 'l motiu avants indicat va pensárselas totas. La certificació á que 'ns hem referit es la següent:

«Certifico: Que al folio 31 del llibre d' expedients hi ha un dictámen que copiat al peu de la lletra diu aixís: Trobantse 'l diumenge, sis del corrent mes, oint missa la forsa d' aquet batalló, va observar lo sargento primer de la segona companyia, que mentres se celebrava 'l Sant Sacrifici, un soldat de la mateixa tenia un joch de cartas á las mans y 'l repassava ab la major atenció, per quin motiu, á la arivada de la forsa al quartel, fou dit soldat conduhit al calabosso y s' en dongué part per escrit al primer quefe del cos, y enterat lo senyor tinent coronel del lleig delictes del aludit soldat, va ordenar la formació d' expedient, nombrant al efecte Fiscal instructor al senyor Ajudant.

Constituit lo Tribunal qu' havia de jutjarlo, en lo quarto de banderas, fou conduhit l' acusat á sa presencia y

Preguntat: Son nom, patria, religió, estat y exercici, digué anomenarse Andreu Espinosa Montero, qu' era natural de Logronyo, que professava la religió católica, apostólica y romana, qu' era solter y pertanyia al batalló cassadors de Bailén número primer d' aquest Exércit, inscrit en la segona companyia del expressat cos.

Preguntat. Per qué, sent cristiá com diu, en lloch d' estar oint la missa ab tota devoció havia tret un joch de cartas y s' entretenia repassantlo, digué; que, careixent de rosaris, havia ideat sustituirlos ab lo joch de cartas, pera poguer ab aquestas meditar en los diferents misteris de la passió y mort de Nostre Senyor Jesucrist.

—Exphiquis l' acusat y digui com meditava en las cartas misteris tan sagrats.

Digué, que comensant ab los asos, en lo de bastos contemplava la columna ahont amarraren á Nostre Senyor; en lo de espasas meditava quan Sant Pere va tallar l' orella á Mateu, en lo de copas, quan n' hi presentavan una plena de fel y vinagre á Nostre Senyor Jesucrist pera que se la begués, y en lo d' oros considerava lo bés que va donar Judas al Redemptor, al moment d' entregarlo. En

los quatre dosos —va afegir— considero los vuyt butxins que de dos en dos assotaren á nostre Salvador. En lo tres de copas se 'm presentan los daus ab que 's jugaren las robas del Senyor; lo tres de bastos lo considero com los ab que fou arrastrat; en lo tres d' espasas contemplo 'ls tres claus ab que fou clavat en la creu; ab lo tres d' oros medito en las tres personas de la Santíssima Trinitat.

Los quatre de copas me representan quatre sants del calendari, que son: *Sant Tomás, Santo Domingo, Santo Tomé y Santo Toribio*. En lo quatre de bastos considero los quatre doctors de la Lley, y 'l d' espasas me representa los quatre elements meditant en los Evangelis, que anaren á predicar á quatre parts del mon. Al contemplar lo quatre d' oros y 'l cinch d' espasas medito nou misteris de María Santíssima. Ab lo cinch de bastos, altres tants dolors que va sufrir la Mare de Jesucrist; lo cinch d' oros me representa las cinch llagas del Redemptor; així com lo de copas me porta á considerar fins á quin grau tingué qu' apurar Nostre Senyor lo cálzer de l' amargura. Lo sis de copas y 'l d' oros me fan contemplar lo penós caminar de Jesucrist pe 'l carrer de l' Amargura, ab la Creu á coll. En lo sis de bastos y d' espasas considero als dotze apóstols. En lo set de copas medito la sublimitat de las set paraulas que Nostre Senyor pronunciá en la Creu. En lo set de bastos considero los Sagraments de la Santa Mare Iglesia, que també son set; y 'l d' espasas me representa los set dolors que traspasaren lo cor de María; y trobo la representació dels set pecats capitals en lo set d' oros.

Las sotas de copas, espasas y bastos me representan á las tres Marías, y 'l caball d' espasas al juheu que va donar la l ansada al Redemptor, després de mort. Los caballs de copas, oros y bastos se 'm figuren los tres Reys d' Orient qu' anaren á adorar á Jesús en lo portal de Betlém, y en los quatre reys contemplo las quatre columnas del temple de Salomó.

Preguntat: Per qué en totas las cartas estavan representats diferents misteris, menos en la sota d' oros, que no l' havia citat com las demás, digué, que com que se semblava al seu sargento primer, no havia volgut barrejarla ab misteris tan sagrats.

Y així va terminar la declaració, siguent al acte absolt de tota culpa y agraciat pe 'ls quefes del batalló ab tres mesos de llicencia temporal y dos de paga en concepte de gratificació.

Castell de l' Habana á 27 d' Abril de 1870. L' Escribá, *A. Mata*.—Lo Fiscal, *Andreu P. de León*.— Conforme: Lo Coronel, Tinent Coronel, primer Quefe, *Suarez Argudín* »

Si la certificació qu' acabem de traduhir al catalá qu' ara es parla, no es una farsa inventada per algun periodista al objecte de fer passar un rato distret als seus llegidors, ha de confessarse que 'l soldat del batalló de cassadors de Bailén, era un minyó de molt ingeni.

Ara que 'ls assumptos militars están de moda en los teatros ahont s' explota 'l *género chico*, creyém que 'l referit soldat podria aprofitarse com á protagonista d' una obreta de dit género

¡Y ab seguritat d' éxit! Perque fins lo mateix *Cara-bonita*, de «La banda de trompetas» ab tot lo seu sonambulisme, robo de gallinas, y demés gracias, es un noy de mama al costat de l' Andreu Espinosa Montero.

*
**

RETALLS

Un xico *curt* de gambals
es á trist, pe que ademés
de dur sempre los neulés
sempre va molt *curt* de rals.

La Pepa, que 'è mal genit,
y per res de mon s' *ensila*,
va *ensilarse* á una figuera
y va caure desseguida.

MIQUELÓ MASQUET RASCLÉ.

A una amiga que 'm demana versos

JA que versos 'm demanas
fa setmanas,
avuy no tinch res que fè
y 't vull dedicá un instant,
agafant
la ploma tinta y papé.
No estich per dirte tendresas
ni bellesas
que 't puguin inspirá amor,
jo ja estimo, Rosalía,
y diria
lo que no sent lo meu cor.
Obrant d' aquesta manera
tinch quimera
de no interpretá 'l gust teu,
mes no 't causi gens d' empaig,
si aixó faig
es que així ho dicta 'l cor meu.
Suplint frasses amorosas
puch dir cosas

que enaltirán lo teu nom,
llegeixlas de bona fè
puig jo sè
qu' agradaran á tothom.
¿A quina persona honrada
no li agrada
dir que tu als setz anys contats
ets una noya formal,
y que igual
t' es brodar com rentar plats?
Aixó ho fas ab goig sens mida,
y aixerida
cuydas als teus bons germans
que tenen sa mare al cel,
tu ab anhel
contemplas com se fan grans.
Sabs que 'l treballá no humilla,
vas senzilla
y no freqüentas cap ball,
vols cumplir ta obligació
y per xó

ta casa sembla un mirall.
Jo, volguda amiga meva,
sens cap treva
sè de vritat que vals molt,
y que la teva honradès
pura n' es
com purs son los raig del sol.
En tocant á ta bellesa
sens peresa
ja descriuria al moment,
mes ja t' he dit, Rosalía,
que ho faria
sens dir lo que 'l meu cor sent.
Ara sense dir cap faula
la paraula
he complert sens cap fatich;
no puch parlarte d' amor,
pro mon cor
será sempre 'l teu amich.

FRANCESCH COMAS.

Bona ocasió

AL pis de sobra—de casa meva
una viude'ta,—maca en extrem,
vuyt dias justos—sa qu' hi habita
y sens escúpuls—ja 'ns cartajém,
Es una viuda—molt fatxandera,
solzament conta—uns vint anyets;
tonta confiansa—te ab mi la pobra
que 'm comunica—tots sos secrets.
Clar me demostra—que molt m' estima,
que m' idolatra—ab frenesi
puig me figuro—qu' espera ab ansia
que jo li diga—que fa per mi.
Totas las horas—ab ella penso
perdo la gana—fentli l' amor,
de nit no dormo—(quan me desperto)
y 'm bat ab fúria—per ella 'l cor.
Molts cops la trobo—baixant la escala
yprest l' aturo uns breus instants;
la ma li passo—per la cintura
sense que 'm diga;—Qu' ets llarch de mans
Noto, pobreta,—qu' acasarada

va sens sossego—buscant marit;
puig no m' estranya—¡pobra xicot!
dormint tan jove—sola en lo llit.
Dintre las cartas—qu' ahir va escriurem
(puig me las dona—sempre á parells)
tingué 'l capriixo—d' acompanyarhi
una mostreta—de s seus cabells.
Aixó m' indica—ben á la llegua
que 'm dú carinyo—y estimació:
á las posidatas—que á baix m' endossa
posa ab gran lletres—Reb un petó—
De cap manera—vull despreciarla,
sent tan amable—no s' ho mereix;
perque calculo—qu' en lo meu puesto
faria un altre.. —casi 'l mateix.

Qualsevol dia—li dich de sério
qu' ab ella 'm caso—sens ferhi embuts
y si m' ho acepta—jo tambe acepto
sempre que vulgui...—per deu minuts.

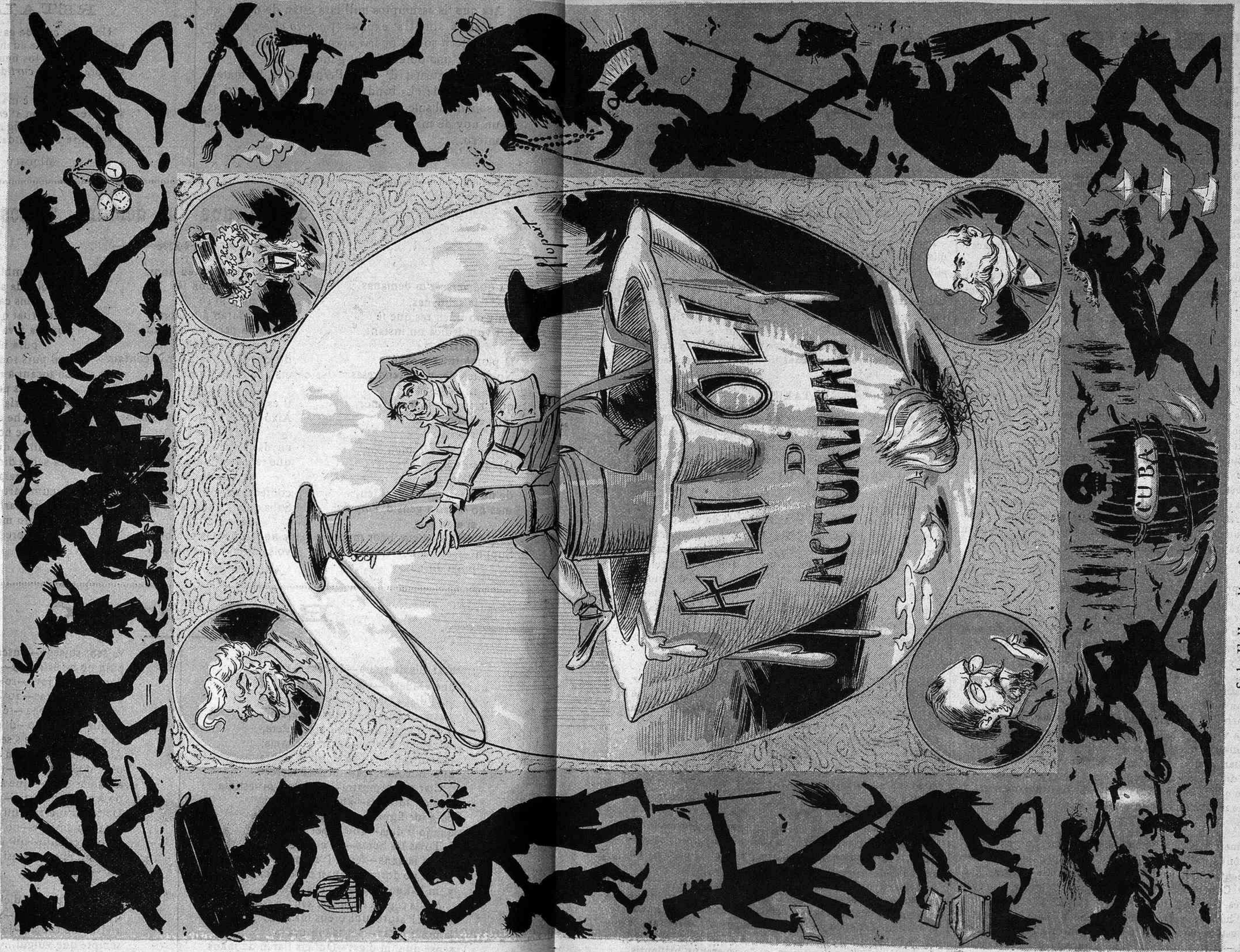
ANTÓN DEL SINGLOT,

LA TOMASA

Per J. LLOPART

LO MORTER DE LA TOMASA

Si la Fulla no l' enfonza
y aquets alls pot desgraná,

l' ali-oli en Nofre Llonza
altre cop remenará.

TEATROS

PRINCIPAL

Dilluns passat s' efectuá lo benefici de la distingida primera actriu Sra. Clemente, probant la numerosa y escuñda concurrència que hi assistí, las moltas simpatias que té logradas.

Las obras que s' executaren sigueren molt aplaudidas per l' acertada executió que tingueren.

En lo resto de la vuytada, casi á d' ari s' ha anat representant la última comedia del Sr. Baró, titulada *Lo senyor Secretari*, que en honor á la vuitat, en cada representació la concurrència ha anat menguant de un modo extraordinari, de manera que á continuar la Empresa aquesta *tossuneria*, prompte farà la funció per las butacas solament.

No creyém que lo *favoritisme* sigui la nota que degui imperar en lo teatro, puig aixís solament se va á la *banarrota*.

LICEO

Estém en las derrerias del abono y per lo tant dit está que la temporada de hivern á haverse ensopegat una ópera nova de mes vols musicals que la de Rubinstein *Nerone*, hauria sigut brillantissima.

Com se compren las últimas funcions han sigut destinas á despido de las primeras parts dels dos *quartetos* tocant á la del dimars la *serata d' onore* de la eminent Theodorini, y la de demá divendres, á nostre paysana la celebrada tipie Srta. Carrera, que tant en *Otello* com en *Nerone* ha dejat justificadissima la envejable reputació que gosa en los principals teatros del estranger.

Pera diumenge s' anuncian las funcions de despido.

Se creu que pera la temporada de Quaresma, actuará una companyia de ball de gran espectacle, de la que 'n formarà part la coneguda bayiarina Srta. Stochetti.

ROMEA

L' apreciable primer actor jove Sr. Guitart en la funció á son benefici que tingué lloch divendres passat, doná á probar un cop mes sas aptituts en lo desempeñyo de son *rôle* en la bellissima obra de Soler (Pitarra) *Lo dir de la gent*, vegentse ab acert secundat per alguns desos companys y en particular las Sras. Palá y Planas, y los senyors Borrás, Oliver y Odena.

Llástima sigué per lo beneficiat, que arreplegués una nit tan doenta, puig que ella sigué motiu de que la concurrència no sigué tan extraordinaria com sens dupte hauria estat, ja que lo Sr. Guitart es un dels actors catalans que mes simpatias ha sapigut captarse.

A diari s' anuncia en los cartells los preparatius per *Lo nuvi*, drama póstum del malograt Feiu y Codina, y que sabém que la companyia ensaja ab verdader *amore*, á fi de que resulti un éxit en tota la extensió de la paraula.

TIVOLI

Numerosa concurrència assistí diumenge passat á las funcions que pera despido de la companyia de sarsuela s' executaren, havent sigut molt aplaudits las Sras. Mateu y Castillo de Tubau y los Srs. Colomer, Huervas, Andrés, Blanch y Romeu.

A l' hora de sortir lo present número haurá debutat,—puig estava anunciada per ahir dimecres la funció inaugural,—una companyia mimica italiana del Sr. Perfetti ab la obra *Historia de un pierrot*.

De son éxit, naturalment que 'ns es impossible parlarne

per la falta temps, pero podém manifestar á nostres lectors que d' lluns últim a's stirem á la funció privada que en honor als amichs de la Empresa y premsa de la capital se dongué, y la impresió que 'ns feu, es que 's tracta de una notable companyia mimica y que la primera figura de la companyia Sra. Cantini (pierrot) es una eminent artista, havent lograt justos aplausos dels assistents, tant ella com sos companys que executan dita obra á la perfecció, y que ó molt nos enganyém ó *La historia de un pierrot* executada per la companyia Perfetti, resultaria un éxit si anés amenisada de altre espectacle á fi d' allargar mes la funció, ja que la esmentada pantomima ab sos intermedis corresponents, dura unas dugas horas escassas.

NOVETATS

Pera diumenge próxim s' anuncian las últimas irremisibles representacions del popularíssim drama *Los dos pilletes*.

Ab ditas funcions s' alcansará la 100.ª representació, famosa xifra que ella sola justifica l' extraordinari éxit lograt y 'ls comptats precedents en obras dramáticas.

Al despedirnos, donchs, de la companyia Cepillo y de la Empresa Elías-Cepillo, los desitjém pera l' any próxim altre obra que resulti *pendant* de la del célebre Decourcelle.

CATALUNYA

La sarsuela *Los Camarones* estrenada la setmana pasada, lletra dels Srs. Arniches y Lucio, música de Torregrosa y Vallverde (fill) es una obreta xamosa y divertida, com casi totas las que portan escritas los indicats autors. Los jochs de paraulas y las situacions cómicas abundan tant en *Los Camarones* que 'l públich no para un moment de riure, per mes que, potser per lo que 's refereix als xistes, s' abusa massa de la exageració de vocables técnicos usats en Medicina. De la música sobressurt una serenata executada per ocarinas y a tres instruments de menor quantía, y en la part de declamació 's distingeixen los Srs. Cebón y León en sos respectius papers de cómich tronat y metje rural. La escena de la consulta, desempeñada per aquets dos apreciables actors, resulta verdaderament notable.

Creyé m que hi ha obra per días.

GRAN-VIA

La funció de la setmana ha sigut la destinada á benefici del excéntrich y notable artista Sr. Arcos (fill) que ab tot y las pocas funcions donadas entre nosaitres, ha lograt un nom y una simpatia sumament envejables.

En dita funció y sols en obsequi al beneficiat, hi prengué part lo Sr. Arcos (pare), que fa alguns anys per sa robusta y sonora veu de baritono, produhia verdader entusiasme en la sarsuela gran. Caná la famosa *aria* de baritono de *La tempestad*, havent i valgut una ovació y los honors de la repetició en l' *allegro*.

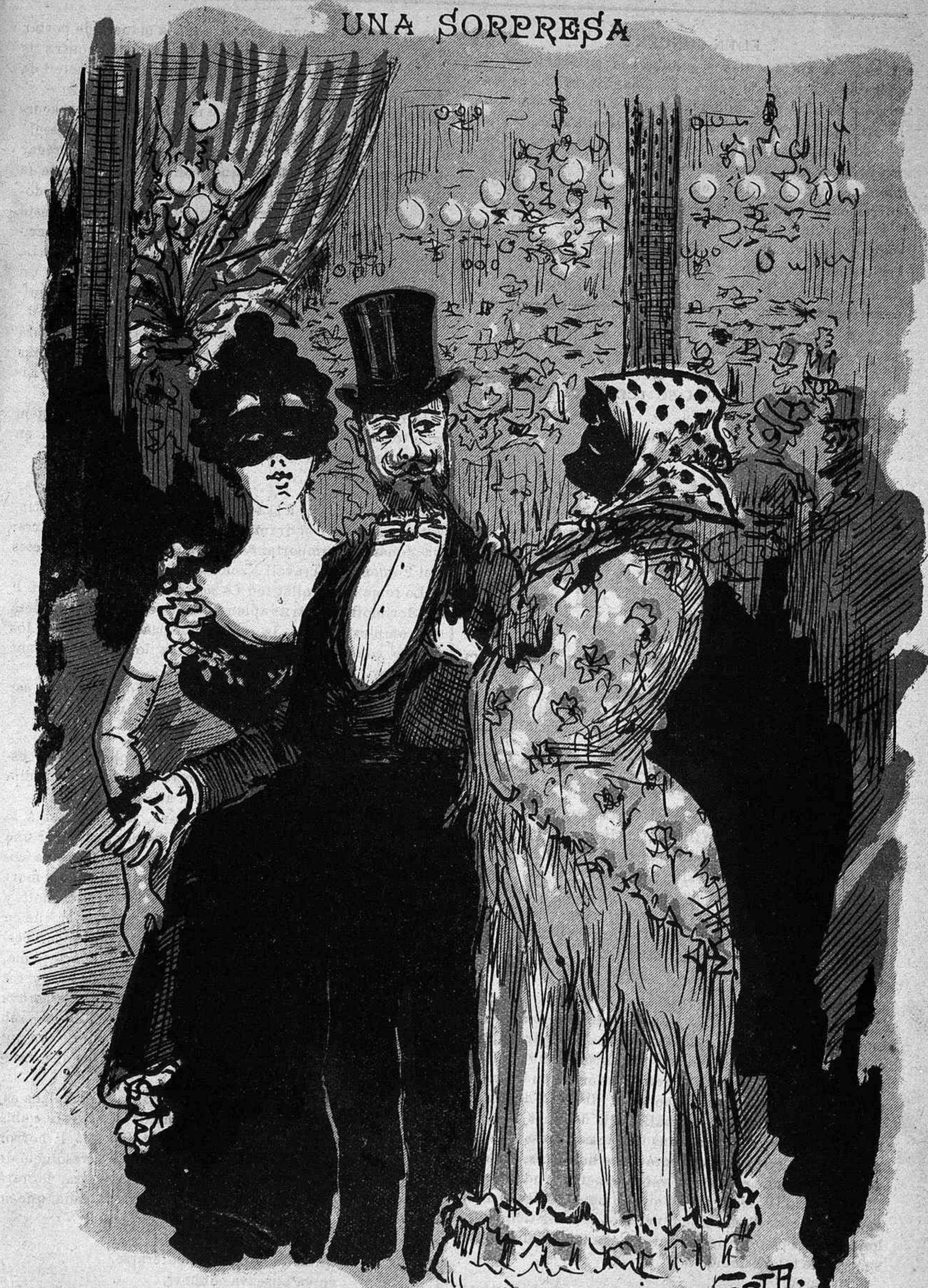
També coadjuvaren al éxit de la funció los germans del beneficiat, fent gala la nena María de una precocitat pasmosa, preveyen ab las disposicions que demostra, un brillantissim porvenir.

Pera avuy está anunciada l' estreno en aquet teatro de la celebrada ópera del mestre Bretón, *La Dolores*, la que será presentada ab tota propietat, haventse encarregat de la direcció artística y escénica lo reputat mestre senyor Pérez Cabrero.

Com ja es sabuda sa pericia, es de esperar un brillantissim resultat.

UNA SORPRESA

— Mascareta, si ab aquet jove teniu intenció d' anar á sopar, poden venir á casa.

— ¿Es restaurant?

— Sí; hi ha *estofat* y unglas de sogra. Carretas, 100-1.er, baixant del cel.

— *Ell*: (¡La donal ¡Ja hi begut oli!)

COSTA.

EDEN-CONCERT

Desde fa alguns días s' exhibeixen en l' escenari d' aquest establiment de recreo dos magnífichs lleóns presentats pe 'l célebre domador Mr. Malleu, constituint la principal atracció d' actualitat. Tant la serenitat del domador com la mansuetut y habilitat de las feras, acompanyadas d' una gossa danesa tan fera com 'ls lleóns, mereixen cada vegada 'ls entusiastas aplausos de la concurrència, per los difícils exercicis qu' executan.

Es digne de tot elogi lo duenyo del local Sr. Galofre, porque 's desviu buscant novetats á costa de tots 'ls sacrificis pera complaure als seus parroquians.

UN CÒMICH RETIRAT.

¡A ESPAVILARSE TOCAN!

La setmana entrant se repartirá gratis lo prospecte de

Lo Predicador

colecció de sermons satírichs, morals y literaris, escrits pe 'l Pare (de familia)

⊕ A. GUASGH TOMBAS ⊕

ab ninots de

SEBASTIA JUNYENT

Un sermó cada mes Cada sermó un ral

Campanadas

La distingida societat recreativa *Centro Cómico Lírico* anuncia pera lo próxim dissapte, día 12 del corrent, lo segon ball de máscaras de la present temporada.

Atés l' extraordinari éxit que obtingué lo passat en la nit de la Candelera y lo just crédit que gosa l' anomenada societat es de esperar que també dit segon ball se veurá notablement concorregut y que hi imperará lo bon gust habitual en las capritxosas mascaretas.

* *

A propòsit de s balls de máscaras.

La societat *italiana de beneficencia y escuelas gratuitas*, ja anuncia lo seu ball anyal que á causa del extraordinari éxit que alcanza tots los anys y sent insuficient los locals que sempre esculleix dita societat, lo donará en lo present en nostre gran teatro del Liceo, en la nit del 22 del actual.

Com lo producte de dit ball, está destinat al sosteniment de las escuelas gratuitas italianas y atesas las simpatias que la colonia italiana té entre nosaltres, es de esperar que com de costum se veurá concurrendíssim.

Aderés la Direcció á fi de que augmenti lo desitj de las máscaras, concedirá cinch valiosos y artístichs regalos á las que per sa originalitat y elegancia siguin mereixedoras de tal distinció.

* *

Avans d' abir dimars, assistirem (previament convocats) á una reunió que tingué lloch en lo local de la societat *El Siglo XX* organizada per las tres entitats *Juventut Republicana*, *Juventut Federal* y *Associació Escolar Lliberal*.

L' objecte de la reunió era acordar la manera de portar á cap una manifestació de pública protesta, contra 'ls vandálchs fets que se supozan comesos en lo Castell de Montjuich.

La reunió fou molt animada y nutrida y en ella s' acordá per aclamació, portar á cap una imponent manifestació de totas las classes socials barceoninas, per entregar so emnemen al arcalde d' aquesta ciutat, ab l' objecte de que en nom de la població lo transmeti á Madrit, un document ahont se corsigna; primer: La enérgica protesta de tots 'ls ciutadans honrats de Barcelona contra 'ls criminals abusos d' autoritat que hi hagin hagut; segon: La necessitat de revisar lo procés y tercer: Demanar un exemplar cástich sobre 'ls indivíduos que resultin culpables.

Per portar á cap los travalls d' organisació, se nombrá una comissió, entre la que figuran los respectables noms dels Senyors Almirall, Vallés y Ribot, Sol y Ortega, Litrán, Salas Antón y molts altres.

Inútil dir que 'ns associém á lo acordat y que desitjém com totas las personas honradas, llum, molta llum en aquest tenebrós assumpto.

* *

Diumenge passat á la tarde, lo nostre amic lo distingit advocat y autor dramátich, D. Manuel Rovira y Serra, va donar una important conferencia en lo saló d' actes del Foment del Treball Nacional.

Lo tema desarrollat fou *La moral y el derecho* logrant l' orador molts y nutrits aplausos de la selecta concurrència qu' omplia 'l local, la que tingué ocasió d' apreciar los vastos coneixements que posseheix lo nostre estimat company.

Uneixi aquest á las molts felicitacions que rebé per son ben pensat discurs, la felicitació de LA TOMASA.

* *

A Logronyo hi ha una xicota que 's troba entre l' espasa y la paret, ó millor dit: entre dos homes á qui ella va jurar fidelitat eterna al peu del altar.

Lo primer marit d' aqueixa dona, fou destinat á la campanya de Cuba, en calitat de reservista, y per una equivocació lamentable, al cap d' alguns mesos va comunicarse á la pobra xicota que 'l seu marit havia mort en lo camp de batalla. La viuda va plorar molt, molt y molt la mort del seu volgut espós... pero com que en aquet mon tot passa, si un hi té perfidia, hasta las pesetas falsas, va sortirli un home que va demanarli la ma, y ella per no ser escassa va entregarli la ma, 'l cor y tot lo que tenia disponible. Pero vetaquí, que quan esperava 'l fruyt dels seus amors (estava d' alló de tres mesos) reb una carta del primer marit, en la que li anunciava qu' encare bellugava, á pesar d' haverlo tingut los insurrectes cauti u nna pila de mesos.

—¡Ah! ¡Oh! ¡Uh!—(Aixó va exclamar la desgraciada esposa al enterarse de que 'l primer marit vivia).—L' «¡ah!» significa l' alegría del primer moment, l' «¡oh!» l' horror de ser casada dugas vegadas, y l' «¡uh!» la resolució de quedarse ab lo segon marit ab qui, per la trassa, logrará tenir successió, mentres que ab lo primer... nada, que no sirba.

Vesten Antón...

Quan de sa mort va enterarse,
en va buscava conhort,
y ara que li tornan viu,
diu que té un disgust de mort.

* *

De la casa J. C. Vincent proveedora en articles pera impremta y litografia, hem rebut lo cartell-almanach que pera l' any present regala á sos clients.

Dit cartell está litografiat baix las tendencias modernistas y sentim manifestar que no 'ns acaba d' agradar prou, puig son treball es bastant deficient.

Una novetat hi ha en dit almanach y que mereix nostre aplauso, y es, que lo bock es ilustrat, haventhi en cada fulla vinyeta distinta, deguda á artistas francesos, si be l' epigrafe es espanyol.

Inútil creyém manifestar que remerciém l' atenció lograda.

✱

La distingida societat *Fomento Recreativo del Instituto* instalada en lo carrer de Mercaders, núms. 38 y 40, té anunciats tres balls de máscaras, que respectivament se celebrarán los días 13, 17 y 20 del present mes, sent lo del segon dels esmentats días ab orquesta y de trajos y otorgantse en lo mateix riquíssims premis als tsajos de mes capritxo. Pera la funció corresponent al dia 27 ha anunciat també la representació de la sarsuela *La Calandria*, la comedia *Tres y la Maria sola* y la gatada *Y comici tronati*.

Qualsevol y qua'sevulga, que desitji divertir-se... ja sab, donchs, ahont ha de acudir. Val la pena de ferse soci de tan important societat recreativa.

✱

Una carta hi rebut de Torelló,
 en que 'm diuhen qu' un Mosso de la Quadra,
 á qui li quadra fer lo seductó
 l' altre dia corria com un lladre (1)
 Barranchs y tapias y parets saltant
 fugia 'l mosso com un mal esprit;
 es fama que corria tant y tant,
 que fins lo vent quedava endarrerit.
 Tothom al veurel corre així pensava
 qu' era presa d' un ram de bogeria,
 ó be que per un part qu' apremiava
 cumplint lo seu deber, rápit corria.
 Pro després ab assombro 's va sabé,
 que si corria de tan bona gana,
 era que va trobarlo sa mullé
 fent l' amor á una hermosa, á una barbiana.
 Y com la dona 's creya 'l monopoli
 tenir de tot l' amor del seu marit,
 lo qu' es aquet ja havia begut oli
 si de fugir no pren prompte 'l partit.
 Aixís del furor d' ella 's va salvar,
 gracias á sas gambadas de llebré,
 encar que va quedarse sens' sopar
 y á la nit de plantón en lo carré.
 Lector, no has d' olvidá aquesta lliçó:
 Si ets casat, no farás lo calavera,
 encare que 's presenti la ocasió.
 ¡Aquell que no vol pols, no ha d' anar á l' era!

✱

Lo quisquillós yankée del Bot-fort y del morro *idem*, ha reclamat contra 'l desayre de las damas espanyolas en lo banquet que 's va celebrar fa alguns días en la Embaixada de la República Argentina.

Y com que *manos blancas no ofenden*, es fama que l' home del tupé ha exclamat: «¡Bot-fort! ¡Encare m' acabarás los diners y la paciencia.» Y l' ha enviat á passejar.

1 Com lo que s' escapa, entenemos.

¿Contra qué reclamarán ara? ¿Contra 'l drama d' en Gual?

Si en Bot-fort sab que cada invitació costava un duro ja ho tenen segur.

Com que 'ls naps los voldria tots per ell.

✱

Lo senyor Gurtzubay, un *pobret* que havia deixat 450,000 pesetas al 2 per 100 d' interés al Ajuntament de Bilbao, pera la construcció d' un hospital, ha perdonat á dita Corporació lo capital y 'ls interessos.

Molts capitalistes de Barcelona en qüestió de perdonar també son uns trunfos: no perdonan medi pera que 'l diner los guanyi un interés escandalosament pujat.

Que ho diga sino, un que va deixar una cantitat pera la construcció del monument á Colón

y aquell tipo calavera
 que no escatima 'ls dinés,
 quan s' ha de fe una estanquera
 á qui posá, atent, espera
 lo pa á las mans y 'l demés...
 qu' ell mes precis considera.

✱

Un vehi de Zamora va enviar una carta que contenia cinch duros, á un subjecte de Caborana (Asturias).

A causa d' ignorarse 'l paradero d' aquet subjecte, la carta ha corregut, com acostuma dirse, la Seca, la Meca y la Vall d' Andorra. Vegin si ha corregut qu' ha fet un viatjet de recreo qu' ha durat sis anys, cosa que no té res de particular, perque altras cartas han efectuat viatjes de mes llarga durada.

Pero, lo qu' es verdaderament assombrós, es qu' haventse deteriorat lo sobre de la carta, hasta 'l punt de quedar á la vista 'l bitllet de cinch duros, fa pochs días va tornar al remitent la epistola acompanyada de tan apetitosa suma.

Aixís ho diu un diari de Zamora.

«Jo 'm resisteixo á creurho, perque

Papeles, son papeles,
 cartas, son cartas...»
 y per xarpar cinch duros,
 may faltan grapas!

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI
 PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Espanya y Portugal, trimestre.. . . .	1'50	pesetas.
Cuba y Puerto Rico, id.	2	»
Extranger, id.	2'50	»
Número corrent.	0'10	»

NOTA.—Tota reclamació podrá dirigirse á l' Administració y Redacció del periódich

6, SANT RAMON, 6.—BARCELONA

Representants exclusius en Buenos-Aires:

FRANCISCO GRACIA y C.^a

Kiosko Plassa Monserrat, cantonada Buen Orden
 y Moreno

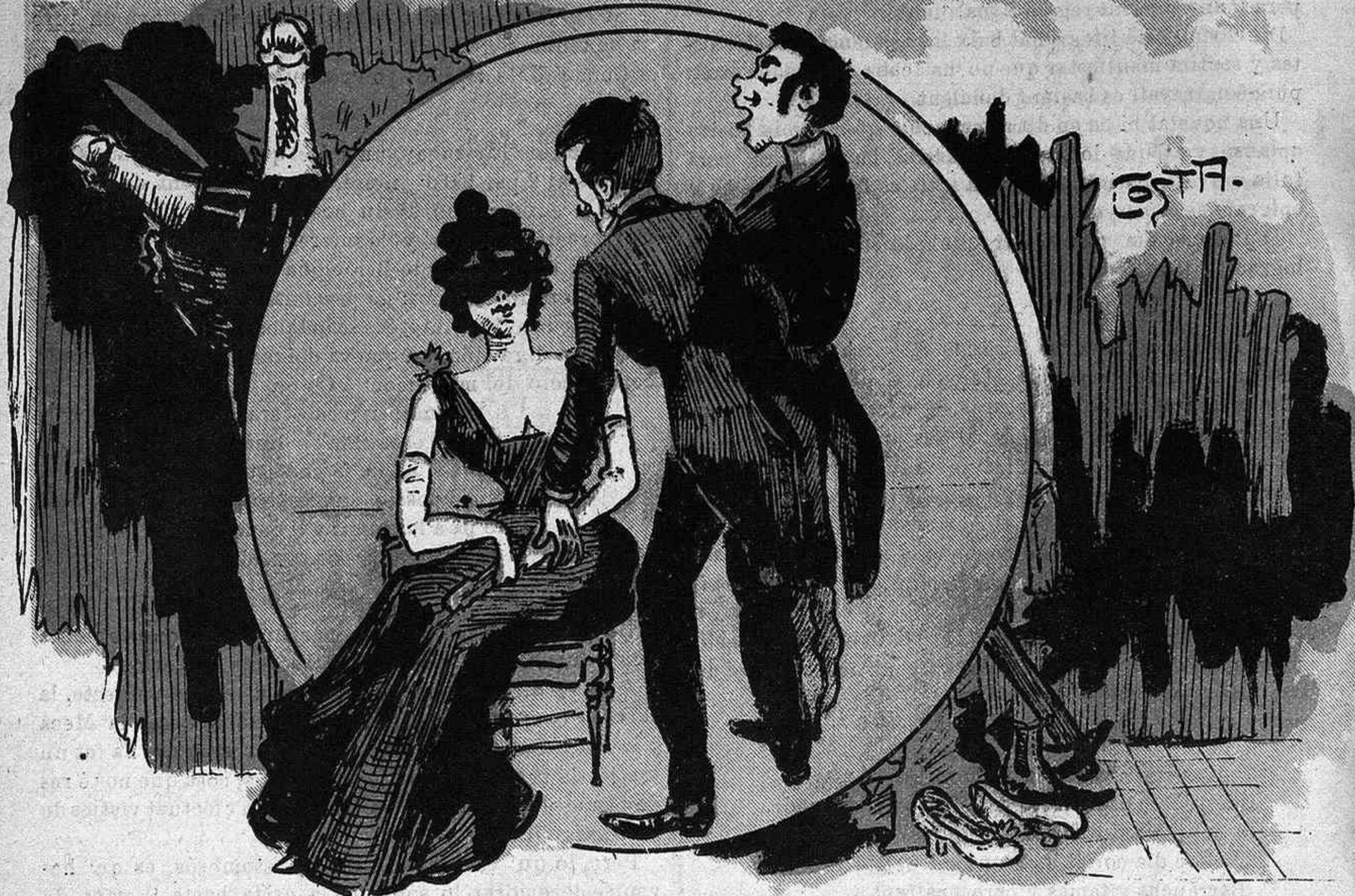
LITOGRAFÍA BARCELONESA

de Ramón Estany

6, Sant Ramón, 6. — BARCELONA

UNA DESILUSIÓ

—Se coneix pe 'l sota-barba,
que 'l seu rostre es deliciós...
L' amo de tanta hermosura
¡que n' ha de ser de ditxós!

—Donchs, no ho cregui, m' abandona...
de mi no fa gens de cas.
—¿Y qui es aquest home estúpit?
—¡Ets tu, beneyt del cabás!

SECCIO DE TRENCA - CLOSCAS

ROMBO

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Sustituir los punts per lletres, de modo, que llegidas vertical y horizontalment, diguin: 1.ª ratlla: Consonant; 2.ª: Part del globo; 3.ª: Nom d' home; 4.ª: Arsenal; 5.ª: Espansió d' alegria; 6.ª: Animal de pluma; 7.ª: Vocal.

PEPITO LLAUNÉ.

TARJETA

PERE SALÓM MORERA

—(á)—

PACO DEL CONDAL

TARRASA

Formar ab aquestas lletres, degudament combinadas, lo titul d' una

pessa catalana, lo nom de son autor y lo teatro ahont s' estrená.

PERE SALÓM MORERA.

QUADRAT NUMÉRICH

. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .
. . . . .

Cambiar los punts per números, de manera, que sumat vertical y horizontalment, y sense haverhi cap número repetit, dongui per resultat 20.

CASIMIRO GIRALT.

GEROGLÍFICH

×
m I o
v R S I
I M I
I I

F. RIPAS.

SOLUCIONS

À LO INSERTAT EN LO NÚMERO 491

=

- Xarada.—Can—sa—la—de—ri—a
- Logogrifo numérich.—Cortinas.
- Tarjeta.—Horta, Espluvins, Sant Celoni, Berga; Joan; Dorotea.
- Acróstich.— C a r l o t a
C l A r a
R o s a
R o s a L i a
S I ó
R i T à
L O l a
R o S a r i o

Geroglífich.—Dins de las cascadas viu lo peix.

ID. AL NÚMERO 492

- Xarada.—Cu—ba—na.
- Logogrifo numérich.—Colmenar.
- Ters de sílabas.—AM PA RO
PA LO MA
RO MA NÍ
- Tarjeta.—La lley del embut—Ramón Bordas.